

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Ģimenes Lietas Un Mantojums](#) > [Laulības Un Reģistrētu Partnerību Mantiskās Sekas](#) [Laulāto Mantiskās Attiecības](#) > Belgium

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

Laulāto mantiskās attiecības

 Beļģija

1 Vai šajā dalībvalstī laulāto mantiskās attiecības ir reglamentētas tiesību aktos? Kas tajos ir noteikts?

Uz laulātajiem, kas nav noslēguši laulības līgumu (*huwelijkscontract / convention matrimoniale*), no laulības noslēgšanas dienas attiecas likumiskās laulāto mantiskās attiecības; šīs attiecības paredz pēc laulībām iegūtas mantas kopību.

Likumiskajās attiecībās laulāto mantu iedala trīs kategorijās. Ir divi personiskās mantas kopumi, kas pieder laulātajiem individuāli un kas ietver visu mantu, kura viņiem piederēja pirms laulības noslēgšanas, un visu mantu, ko viņi iegūst mantošanas vai dāvinājuma ceļā laulības laikā, vai mantu, kura aizstāj šo mantu (Civilkodeksa (*Burgerlijk Wetboek / Code civil*) 2.3.17.–2.3.21. pants). Noteiktu mantu vai tiesības uzskata par personiskām neatkarīgi no tā, kad tās iegūtas, lai gan var būt nepieciešams veikt kompensācijas maksājumu kopīgajā mantā, ja kopīgie līdzekļi ir izmantoti attiecīgās mantas vai tiesību iegūšanai; tas cita starpā attiecas uz katra laulātā personiskā īpašuma piederumiem, apģērbu un personiskai lietošanai paredzētiem priekšmetiem, tiesībām uz pensiju utt. (pilnu sarakstu skatīt Civilkodeksa 2.3.18. un 2.3.19. pantā). Trešā kategorija attiecas uz kopīgo mantu un cita starpā ietver visus ienākumus – gan profesionālos ienākumus, gan ienākumus, kas gūti no katra laulātā personiskās mantas, kā arī mantu, kura par atlīdzību iegūta laulības laikā (Civilkodeksa 2.3.22. pants).

2 Kā laulātie var izveidot savas mantiskās attiecības? Kādas šajā gadījumā ir oficiālās prasības?

Laulātie, noslēdzot laulības līgumu, var izvēlēties laulāto mantiskās attiecības. Saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem iespējamie laulāto mantisko attiecību veidi ir mantas šķirtība (*scheiding van goederen/séparation des biens*) (ar izlīguma klauzulu vai bez tās (*clause compromissoire / verrekenbeding*)), no vienas puses, un laulāto mantas kopība (*algehele gemeenschap van goederen / communauté universelle*), no otras puses.

Mantisko attiecību šķirtība (Civilkodeksa 2.3.61.–2.3.77. pants) ietver tikai divus mantu kopumus: manta, kas pieder vienam laulātajam, un manta, kas pieder otram laulātajam. Katra laulātā ienākumi paliek nošķirti, un tas nozīmē, ka viņi var brīvi rīkoties ar saviem ienākumiem. Tomēr tas nenozīmē, ka laulātie, kuri ir izvēlējušies mantas šķirtību, nevar kaut ko kopīgi turēt īpašumā. Manta, kas tiem pieder kopā, netiek uzskatīta par kopīgu mantu, bet drīzāk par “nedalāmu”, tāpēc ir piemērojamas vispārējās līdzīpašuma tiesību normas (Civilkodeksa 3.68. un turpmākie panti). Šīs attiecības arī atzīst laulāto kopīgā mājokļa īpašo statusu. Laulātie var izvēlēties stingru īpašuma šķirtību (*zuivere scheiding van goederen / séparation de biens pure et simple*), bet var iekļaut arī papildu noteikumus, lai nodrošinātu zināmu solidaritātes pakāpi. Tiem arī skaidri jānorāda, vai tie piekrīt, ka tiesa piemēro taisnīgu koriģēšanu (*billijkheidscorrectie / correction en équité*) laulības šķiršanas gadījumā saistībā ar neatgriezenisku laulības iziršanu (*onherstelbare ontwrichting / désunion irrémédiable*).

Saskaņā ar vispārējo laulāto mantas kopību (Civilkodeksa 2.3.54. pants) manta gandrīz vienmēr ir tikai kopīpašumā. Neatkarīgi no tā, kā manta ir iegūta, tā vienmēr pieder abiem laulātajiem.

Laulības līgums ir arī oficiāls līgums. Visi laulības līgumi, lai tie būtu spēkā, ir jāreģistrē pie notāra (Civilkodeksa 2.3.6. pants).

3 Vai pastāv ierobežojumi laulāto mantisko attiecību izveides brīvībai?

Principā laulātie var brīvi vienoties par savām mantiskajām attiecībām pēc saviem ieskatiem, ja vien tās neparedz noteikumus, kas būtu pretrunā imperatīvai normai, sabiedriskajai kārtībai vai prasībai par laulāto mantisko attiecību saskaņotību (Civilkodeksa 2.3.1. pants).

4 Kādas ir laulības šķiršanas, atšķiršanas vai laulāto mantisko attiecību anulēšanas juridiskās sekas?

Laulības šķiršanas, laulāto atšķiršanas vai laulības atzīšanas par neesošu gadījumā laulāto mantiskās attiecības tiek izbeigtas un laulāto manta ir jālikvidē un jāsadala. Tas, kā tas tiek darīts, ir atkarīgs no piemērojamām laulāto mantiskajām attiecībām.

Ja likumiskās attiecības tiek izbeigtas, kopīgā manta pēc kopības automātiski kļūst par kopīpašumu. Līdz brīdim, kad laulāto manta tiek likvidēta un sadalīta, piemēro vispārējās līdzīpašuma tiesību normas (Civilkodeksa 3.68. un turpmākie panti). Lai likvidētu un galu galā sadalītu laulāto mantu, ir jānosaka precīzs triju mantas kopumu sastāvs (Civilkodeksa 2.3.41.–2.3.50. pants).

Ja vispārējā laulāto mantas kopība tiek izbeigta, arī kopīgā manta pēc kopības automātiski kļūst par kopīpašumu. Ja tiek izbeigta stingra mantisko attiecību šķirtība, tad jautājums ir tikai par nesadalītās mantas likvidāciju un sadalīšanu. Šādās situācijās Tiesu kodeksā (*Gerechtig Wetboek / Code judiciaire*) ir paredzēti noteikumi par likvidāciju un sadalīšanu (tiesas ceļā) (Tiesu kodeksa 1205–1224. pants). Ja mantisko attiecību šķirtība ir iekļauti konkrēti “korigēšanas mehānismi” vai ja laulātie ir piekrituši iespējai, ka tiesa to taisnīgi koriģē, tie, protams, ir jāpiemēro.

5 Kādas sekas laulāto mantiskajās attiecībās ir viena laulātā nāvei?

Saskaņā ar laulāto mantiskajām tiesībām, ja laulības līgumā nav citu noteikumu, kopīgo mantu sadala uz pusēm. Līdz ar to pārdzīvojušais laulātais iegūst pilnīgas īpašumtiesības uz pusi no kopīgās mantas.

Saskaņā ar mantojuma tiesībām otra puse no kopīgās mantas arī pāriet pārdzīvojušā laulātā pilnīgā īpašumā, un tas arī iegūst mirušā laulātā personiskās mantas lietojuma tiesības (tiesības izmantot un gūt labumus); tas attiecas uz gadījumiem, kad mirušai personai nav bērnu, bet tai ir brāļi/pusbrāļi, māšas/pusmāšas vai vecāki/vecvecāki. Ja mirušai personai ir bērni, tie iegūst īpašumtiesības uz visu mantojumu. Tomēr pārdzīvojušais laulātais iegūst tā lietojuma tiesības. Ja bērnu, brāļu/pusbrāļu, māsu/pusmāsu vai vecāku/vecvecāku nav, pārdzīvojušais laulātais iegūst pilnīgas īpašumtiesības uz visu mantojumu. Laulības līgumā ir iespējams iekļaut arī īpašus noteikumus, kas pārdzīvojušajam laulātajam pēc laulātā nāves nodrošina preferenciālu attieksmi (Civilkodeksa 2.3.55. pants).

Saskaņā ar mantojuma tiesībām pārdzīvojušais laulātais ir aizsargāts arī pret dāvinājumiem, ko veicis mirušais laulātais. Piemēram, minimālo mantojuma daļu (neatņemamo daļu) obligāti piešķir pārdzīvojušajam laulātajam. Tomēr visos gadījumos pārdzīvojušais laulātais saņem lietojuma tiesības vismaz pusei mantojamās mantas. Šī puse ietver vismaz nekustamā īpašuma, kas tika izmantots kā galvenais laulāto kopīgais mājoklis, un tajā esošo mājsaimecības priekšmetu lietojuma tiesības, pat ja šī lietojuma vērtība pārsniedz pusi no mantojuma lietojuma vērtības (Civilkodeksa 4.147. pants).

6 Kura iestāde ir kompetenta lemt lietā saistībā ar laulāto mantiskajām attiecībām?

Ģimenes lietu tiesas ir kompetentas lemt lietās, kas saistītas ar laulāto mantiskajām attiecībām.

7 Kādas ir laulāto mantisko attiecību sekas attiecībā uz tiesiskajām attiecībām starp vienu laulāto un trešām personām?

Katram laulātajam ir tiesības rīkoties ar savu personisko mantu (Civillkodeksa 2.3.39. pants), izņemot laulāto kopīgo mājokli. Viens laulātais to nekad nevar pārdot vai apgrūtināt ar hipotēku bez otra laulātā piekrišanas (vecā Civillkodeksa 215. panta 1. punkts). Kopīgā manta jāpārvalda ģimenes interesēs. Parasti abi laulātie var pārvaldīt kopīgo mantu un veikt ikdienas darbības, piemēram, saistībā ar mājsaimniecību un bērnu audzināšanu. Dažos gadījumos šāda pārvaldība ir paredzēta tikai vienam laulātajam, piemēram, ja darbības ir saistītas viņa profesiju (Civillkodeksa 2.3.31. pants). Attiecībā uz darbībām, ko laulātais ir tiesīgs veikt patstāvīgi, otram laulātajam ir jārespektē attiecīgā darbība (Civillkodeksa 2.3.30. pants). Risinot nopietnākus jautājumus, abiem laulātajiem jārikojas kopīgi; tas attiecas, piemēram, uz hipotekārā aizdevuma saņemšanu vai nekustamā īpašuma pārdošanu (Civillkodeksa 2.3.32. un 2.3.33. pants). Ja viens laulātais nepiekrīt, tiesisko darbību var pasludināt par spēkā neesošu (Civillkodeksa 2.3.36. un 2.3.37. pants).

Parādi, kas radušies pirms laulības noslēgšanas, un parādi, kas izriet no mantojumiem un dāvinājumiem, kuri saņemti laulības laikā, ir personiski (Civillkodeksa 2.3.23. pants). Turklāt parādi, ko viens no laulātajiem ir uzņēmis tikai šā laulātā personiskās mantas interesēs, arī ir personiski (līdztekus citiem parādiem; pilnu sarakstu skatīt Civillkodeksa 2.3.24. pantā). Parādi, ko viens no laulātajiem ir uzņēmis par labu mājsaimniecībai un bērnu audzināšanai, ir kopīgi (līdztekus citiem parādiem; pilnu sarakstu skatīt Civillkodeksa 2.3.25. pantā).

Principā katrs laulātais ir atbildīgs par saviem personiskajiem parādiem ar personisko mantu un ienākumiem (Civillkodeksa 2.3.26. panta 1. punkts). Tomēr šim noteikumam ir vairāki izņēmumi (sk. Civillkodeksa 2.3.26. panta 2.–4. punktu). Ja parādu ir uzņēmušies abi laulātie, parādu var piedzīt no katra laulātā personiskās mantas un no kopīgās mantas (Civillkodeksa 2.3.27. pants). Parāds, kuru ir uzņēmis tikai viens laulātais un kurš ietilpst kopīgo parādu kategorijā, principā arī var tikt piedzīts no katra laulātā personiskās mantas un no kopīgās mantas. Tomēr šim noteikumam ir arī izņēmumi (sk. Civillkodeksa 2.3.28. pantu).

8 Īss procedūras apraksts — laulāto īpašuma sadalīšana, tai skaitā nodalīšana, izdalīšana vai atbrīvošanās no tā šajā dalībvalstī

Laulība, kas tiek izbeigta, vairs nav spēkā. Ja likumiskās attiecības tiek izbeigtas, laulātajiem vai pārdzīvojušajam laulātajam ir jāizveido kopīgā kustamā īpašuma un parādu saraksts (Civillkodeksa 2.3.42. pants).

Pirmkārt, katrs laulātais iegūst īpašumtiesības uz savu personisko mantu. Katram laulātajam tiek izveidots arī pārskats par kompensācijas maksājumiem, kas pienākas no kopīgās mantas un personiskās mantas. Pēc tam nokārto saistības un kompensācijas maksājumus un sadala neto mantu (Civillkodeksa 2.3.43. panta 1. punkts).

Pēc tam mantojumu principā sadala vienādās daļās, ja vien nav noteikts citādi (Civillkodeksa 2.3.50. pants).

Laulāto mantiskās attiecības var izbeigt ar izlīgumu. Īpašumu, kas jāieraksta Patrimoniālās dokumentācijas vispārējās pārvaldes (*Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie / Administration générale de la Documentation patrimoniale*) kompetentās iestādes reģistrā, sadala ar notariālu aktu. Ja laulātie nepiekrīt laulāto mantisko attiecību izbeigšanai un mantojuma sadalīšanai, notārs, kas nodarbojas ar likvidāciju un kuru iepriekš ieceļ ģimenes lietu tiesas tiesnesis, sagatavo ziņojumu. Personas var apstiprināt notāra ziņojuma projektu. Ja viņas tam nepiekrīt, viņām ir jāiesniedz iebildumi pret projektu. Pēc tam ģimenes lietu tiesa ar spriedumu var apstiprināt likvidācijas paziņojumu, tai skaitā mantojuma sadalīšanas projektu, un noraidīt iebildumus vai nolemt, ka iebildumi ir pamatoti (pilnībā vai daļēji).

9 Kāda ir procedūra un dokumenti vai informācija, kas parasti nepieciešama nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Nodošana ar notariālu aktu ir nepieciešama Patrimoniālās dokumentācijas vispārējās pārvaldes kompetentās iestādes reģistrā.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.